

«Наш кінець не став би кінцем насильства».....	2
--	---

Випуск 79 «Хроніки періоду великої війни»

«Щоб діти були добрими, ми самі повинні бути добрими до них і до інших людей», – отець Сергій Олійнічук	9
Останній дар Папи Франциска: «Свята Софія» відправила гуманітарну допомогу в Україну	12
Свято Першої Сповіді та урочистого Святого Причастя	13
На острові Капрі відкрили меморіальну дошку отцю Івану Хоменку – перекладачу Святого Письма українською мовою	14
«Любов сильніша від страху і смерті»: владика Богдан у неділю Жінок-Мироносиць закликав дозволити Божій любові змінити нас	16
Реколекції для священників у Фатімі	17
Ціна етичної поразки	18
У Римі завершилися робочі засідання Постійного Синоду УГКЦ	20
«Свято духовної музики та віри»: Ювілей хорових колективів відбувся у Мюнхені	22
Папа Лев XIV: ношу в серці страждання любого українського народу	25
Греко-католики відкрили Центр душпастирської опіки для родин зниклих безвісти	26
Паломництво надії: владика Микола кардинал Бичок очолив Літургію для паломників із Закарпаття	27
Відбулася телефонна розмова між Левом XIV і Президентом України	28
«Невидані дипломи» – виставка про українських студентів, яких убила Росія	29
Кардинал Паролін: Україна може запропонувати нову граматику богослов'я надії...	30

Відеоматеріали

Той, хто «малює вогнем». Богдан Пилипів – про подарунок Папі, втрату на війні сина й портрет Трампа.....	34
--	----

Минуле й сьогодні

Про центральне місце України в питанні безпеки континенту й світу	35
---	----

Малі історії великої війни

Тарас Букреев, бранець трьох російських катівень	37
--	----

Запрошення

Ювілей УГКЦ: Блаженніший Святослав запрошує вірних до Ватикану на паломництво	43
---	----

«НАШ КІНЕЦЬ НЕ СТАВ БИ КІНЦЕМ НАСИЛЬСТВА»

09.05.2025 р.

Російське православ'я – це знаряддя російського імперіалізму, переконаний владика Богдан, Апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, з яким нещодавно поспілкувався журналіст католицького видання [«Tagespost»](#).

► Преосвященний Владико, чи можлива ситуація, у якій несправедливий мир буде кращим за справедливу оборонну війну?

Владика Богдан: «Несправедливий мир» – це суперечність сама в собі. Якщо мир несправедливий, то це насправді не мир, а вимушене, тимчасове перемир'я, що незабаром виявиться прелюдією до ще більшої трагедії в набагато ширших масштабах. Напередодні Другої світової війни прем'єр-міністри Англії та Франції вважали, що зможуть зберегти мир у своїх країнах ціною однієї з перших жертв гітлерівського нападу. Наслідки цього компромісу з агресором добре відомі. Історія показує, що поступки агресору ніколи не зупиняють його агресивних дій, а лише розпалюють його апетит. Ті, хто змушує невинну жертву до капітуляції, стають на бік агресора і, таким чином, стають співучасниками його злочинів.

► Як Україна може вистояти, якщо її зрадив Вашингтон?

Владика Богдан: Навіть якщо нас зрадять люди, Бог ніколи нас не зрадить і не покине. Багато країн і мільйони людей доброї волі все ще на нашому

боці, і ми спостерігаємо динамічний розвиток подій у Європі. Люди тут хочуть підтримати Україну, бо перемога агресора не принесе миру, а лише поширить зло за межі України.

Наразі ми, українці, платимо найвищу ціну за те, щоб зупинити агресора. Ми не хочемо, щоб таку ж ціну платили інші. Тому що наш кінець не став би кінцем насильства – він би лише заохотив російське керівництво до розширення своїх агресивних дій у Європі та в інших регіонах, де Росія роками застосовує насильство і сіє руйнування.

Велика відповідальність за майбутнє Європи лежить на плечах політиків, які повинні думати не лише про наступні вибори, а й про майбутнє своїх народів. Зрештою, Бог і історія розставляють усе на свої місця й відновлять порушену світову рівновагу, але я не бажаю нікому з нас, щоб ціна цього була ще вищою.

► **Починаючи з 2016 року, Папа Франциск неодноразово говорив про «світову війну по частинах».**

Владика Богдан: У цьому питанні важко не погодитися зі спочилим Понтифіком. Як Глава Вселенської Церкви, він мав глобальний погляд на світ і переймався кожною пролитою сльозою, кожним стражданням, яке переживають люди. Втім, недостатньо просто намагатися припинити кровопролитні війни – важливо запитувати себе про їхні причини.

Якщо подивитися на війну Росії проти України, то однією з її головних причин є те, що злочини комунізму так і не були повністю осмислені і засуджені. Після Другої світової війни були засуджені Гітлер і нацистська ідеологія, але не сталінський режим у Радянському Союзі, який також був причетний до розв'язання світової війни.

Путінський режим був би неможливим, якби людство вчасно дало справедливую моральну й правову оцінку кривавій спадщині комунізму. Нині Путін і його спільники намагаються «виправити» цю «найбільшу геополітичну катастрофу XX століття» – як вони називають розпад Радянського Союзу – й відновити «імперію зла» своїми геноцидними методами.

► **Чи Володів Путін просто ностальгує за Радянським Союзом, чи йдеться про щось глибше: наприклад, ідею про нібито цивілізаційну місію Росії, яка виправдовує її імперіалізм?**

Владика Богдан: Безумовно, царська, більшовицька й путінська Росія завжди бачила себе як державу імперського характеру.

Москва також сьогодні веде колоніальну війну проти України. Росія цілеспрямовано нацьковує власний народ на українців, заперечуючи нашу ідентичність та право на існування.

При цьому вона повною мірою використовує «смертоносну зброю масового ураження – пропаганду», кажучи словами святого Папи Івана Павла II. Пропаганда небезпечніша за звичайну зброю, бо вона вбиває в людях сумління і таким чином формує сліпих виконавців злочинних наказів – убивць, гвалтівників, грабіжників. Усе це ми спостерігаємо сьогодні в російській агресії проти України. Росія може намагатися виправдати свої звірства імперіалістичними ідеями, але зло завжди залишається злом.

► **Роль Російської православної церкви в цій трагедії залишається вкрай суперечливою.**

Владика Богдан: Російська православна церква (РПЦ) була інструментом російського імперіалізму протягом десятиліть. 1943 року Сталін дозволив відновлення її діяльності, проте це було частиною політики для зміцнення внутрішньої підтримки, а не чисто релігійним актом. Втім, тодішнє керівництво РПЦ вважало, що таким чином воно може врятувати себе і Церкву. До сьогодні керівництво РПЦ ані не визнало цієї співпраці зі сталінським режимом помилкою, ані не покалося в ній.

Музичний виступ православного хору на урочистостях з нагоди 100-річчя ЧК (пізніше КДБ і ФСБ), яка була відповідальна за масові репресії, зокрема вбивства сотень тисяч православного духовенства та віруючих після Жовтневої революції 1917 року, став трагічним відображенням цієї ситуації. Вже одне це ілюструє, як низько впало керівництво цієї Церкви і як далеко воно віддалилося від духу Євангелія.

РПЦ потребує навернення, глибокого катарсису. Лише невелика частина російського суспільства і ще менша частина російського православ'я наважилася визнати правду і засудити цю війну. Тому заклик Пресвятої Богородиці до інтенсивної молитви і покути за навернення Росії, який Вона скерувала до людства під час об'явлень у португальській Фатімі понад сто років тому, все ще залишається актуальним.

► **Що загрожує Україні в разі поразки?**

Владика Богдан: Проти українського народу буде здійснено відвертий геноцид на очах у всього світу та за співучасті частини цього світу. Російські війська опиняться на порозі ЄС і з великою ймовірністю нападуть на країни ЄС. Російський режим, будучи впевненим у слабкості Заходу, продовжить і посилить свою підливну діяльність у західних країнах. Диктатори різного ґатунку піднімуть свої голови ще вище і почнуть реалізовувати свої кровожерливі цілі в різних куточках світу.

З іншого боку, малі країни намагатимуться за будь-яку ціну заволодіти ядерною зброєю, оскільки вбачатимуть у ній єдиний спосіб стримування потенційних агресорів. Всі побачили б, як вільний світ покинув Україну, яка в 1994 році відмовилася від третього за величиною ядерного арсеналу в світі заради миру.

Метою агресора є стерти нас з лиця землі. Якщо після незліченних військових злочинів, вчинених росіянами, Україну просто «подарували б»

Путіну на підставі якоїсь нечесної обробки, – це стало б зрадою також усіх тих, хто сподівається на справедливість і торжество правди. Я не вірю, що вільний світ погодиться на такий сценарій.

► **Наскільки населення України зараз травмоване внаслідок російського ракетного та дронного терору?**

Владика Богдан: Наші люди глибоко травмовані, зокрема й діти. Тому ми намагаємося підготувати наших священників якомога краще до цих викликів. Нещодавно ми організували навчальний курс «Зцілення ран війни»: чотири дні з сімома фахівцями. Ми повинні допомагати людям із фізичними травмами – понад 50 000 людей в Україні живуть з ампутованими руками чи ногами – а також з психологічними травмами. Водночас ми мусимо дбати про те, щоб наші священники самі не виснажувалися і не перевтомлювалися, бо тоді вони вже не зможуть допомагати іншим людям.

► **Росія систематично атакує цивільне населення далеко від лінії фронту. Чи є це частиною стратегії на виснаження?**

Владика Богдан: У нас немає жодних сумнівів у цьому. Щодня ми отримуємо новини з України про все жорстокіші ракетні та безпілотні атаки на українські міста й села, причому російські удари насамперед націлені на цивільну інфраструктуру та мирне населення. Російський режим реалізує стратегію випаленої землі й намагається занурити українське суспільство в страх і відчай, щоб змусити народ і державу відмовитися від боротьби за свободу й капітулювати. Масовані атаки на фронті переслідують ту саму мету.

За нинішніми даними 70 відсотків українців мають принаймні одного родича, який був або є на фронті. Це означає, що більшість українських родин живуть у постійному страху втратити близьких.

Понад 60 тисяч людей вважаються зниклими безвісти; їхні сім'ї перебувають у постійних муках, не знаючи, чи їхні рідні загинули, чи потрапили в полон. Ми намагаємося допомогти їм словом розради і надії, молитвами та психологічною підтримкою. Але тільки Божа любов здатна зцілити всі ці рани.

► **Минулого року Україна ухвалила закон, який дозволяє забороняти релігійні організації, що контролюються державою-агресором. Йдеться про Українську православну церкву (УПЦ), яка залежить від Московського патріархату. Чи не є це обмеженням релігійної свободи?**

Владика Богдан: Хоча в законі немає жодної згадки саме про цю Церкву, багато спостерігачів інтерпретували його таким чином. Дехто вважає, що це був політичний популістський крок, спрямований на задоволення настроїв населення. Мабуть, у держави Україна все ж були вагомі підстави бути стурбованою через сумнівну роль деяких представників релігійного середовища.

Схоже, що йдеться не стільки про обмеження релігійної свободи, скільки про безпеку людей в Україні та захист Церков і релігійних організацій, щоб вони не стали інструментами для політичних цілей ворожої країни. Втім, мені невідомо, наскільки закон досягнув своїх цілей.

► **У Росії російське православ'я де-факто є державною церквою; в Україні в останні десятиліття політично просувалася та чи інша православна церква. Чи існує зараз загроза створення державної церкви в Україні, а саме Православної Церкви України (ПЦУ)?**

Владика Богдан: Спроби створити державну церкву робилися неодноразово: і з боку держави, і з боку православних церков. Навіть зараз не можна виключати варіанту, що Православну Церкву України захочуть зробити державною церквою. Тенденція в цьому напрямку існує. Однак на даний момент я не бачу серйозної небезпеки виникнення державної церкви, оскільки в Україні створено справжнє громадянське суспільство, і ми спостерігаємо мирну співпрацю між церквами і релігійними організаціями. Вони вже 25 років співпрацюють у рамках «Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій». Цей орган приймає спільні заяви, навіть з делікатних та особливо важливих для країни питань.

Як греко-католики, ми вважаємо, що українське православ'я не повинно повторювати помилок російського православ'я. Щоб зробити конструктивний внесок у розвиток українського суспільства, церквам потрібна здорова автономія. Бо істинна Церква спирається не на державні ідеї чи інституції, а на обітницю Христа та силу Святого Духа.

Джерело: ukrainische-kirche.eu;
розмовляв Стефан Байєр;
світлина: Imago/Reto Klar

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівлівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл — скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

24.02.2022 – ?

Випуск 79 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: **Александр Малаховський**

«ЩОБ ДІТИ БУЛИ ДОБРИМИ, МИ САМІ ПОВИННІ БУТИ ДОБРИМИ ДО НИХ І ДО ІНШИХ ЛЮДЕЙ», – отець Сергій Олійнічук

29.04.2025 р.

Журналістка «Амаль Берлін» поспілкувалася зі священником про високий рівень агресії у суспільстві. Отець доктор Сергій Олійнічук – священник Львівської Архиепархії УГКЦ. З осені 2021 року працює в Берлінській Архиепархії, в складі апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії. Закінчив Львівську духовну семінарію Святого Духа УГКЦ та магістерські й докторські студії з психології в Люблінському католицькому університеті ім. Івана Павла II в Польщі. Виховує чотирьох синів і чотирьох доньок.

«Часто ті, що виїхали, відчувають провину перед тими, що залишилися, і це лягає тінню на відносини між ними»

► Буквально хвилину тому в коментарях я побачила, як під повідомленням про задуху в Тегелі жінки пишуть: «Так і треба цим неробам!». Звідки йде така злість і агресія до своїх?

Отець Сергій Олійнічук: Люди навіть тут, в безпечному та забезпеченому суспільстві, на жаль, продовжують перебувати під тягарем постійного стресу. Для більшості переїзд до Німеччини не був запланованим, і тепер вони повинні адаптуватися до нових умов, інтенсивно вивчати мову та змагатися з різноманітними бюрократичними викликами. Кожен переживає свої особисті втрати внаслідок війни й переживає за рідних, котрі залишилися в Україні. Щоденна злива поганих новин додає непевності щодо майбутнього. Часто ті, що виїхали, відчувають провину перед тими, що залишилися, і це лягає тінню на відносини між ними. Це все породжує неспокій та роздратування, які не завжди вдається опанувати.

► Що ви радите, щоб залишатися в мирі з собою і світом?

о. С. Олійнічук: Пам'ятати, що це мета наших ворогів – зламати наш дух, поселити в нас страх і зневіру, ізолювати та позбавити можливості та бажання чинити опір та допомагати нашим захисникам. Ми повинні бути уважними передовсім до інформації, котру споживаємо. Не варто занурюватися в постійне слідкування за новинами, а читати їх вибірково,

з перевірених джерел і витратити на це мінімум цінного часу. Молитися і просити Бога, щоб Він не залишив нас напризволяще, хоча б усі відвернулися від нас. Треба справді дбати про своє духовне, психічне та фізичне здоров'я, здобувати нові знання та вміння, використовувати можливості, котрі нам дає перебування тут, в Німеччині. Бути уважними до своїх рідних та знаходити час на щирі розмови й просто буття разом. Допомогати тим, хто в потребі, чим можемо. Не забувати дякувати за отримані ласки й просити вибачення за те, що зробили злого.

«Щоб справа дійшла до правдивого прощення і примирення, повинно бути передовсім покаяння з боку кривдника»

► Чи треба пробачати ворогам?

о. С. Олійнічук: Коли ми просимо в Бога вибачення за наші гріхи та каємося в них, Він радо нам прощає, але з умовою, що і ми повинні простити й тим, хто провинився супроти нас. В Євангелії від Луки ми чуємо слова Христа: *«Коли провиниться твій брат, докори йому, а коли він покається, то вибач йому. І хоча б сім раз денно він провинивсь проти тебе, і сім раз звернувся до тебе, говорячи: Каюся! – Вибач йому!»*. Тож, щоб справа дійшла до правдивого прощення і примирення, повинно бути передовсім покаяння з боку кривдника проханням про прощення. Тоді можливим буде, що той, хто зазнав несправедливості та кривди пробачить і примириться з давнім ворогом, котрий тепер жаліє за те, що вчинив і просить прощення.

Натомість не можна вимагати від жертви прощення свого ката, якщо той і надалі палає бажанням нищити та вбивати.

Зараз переважна більшість наших ворогів приходить на нашу землю вбивати нас за гроші, добровільно підписуючи контракт за винагороду, точно так, як Юда продав Христа за 30 срібняків. Ми не чуємо в Євангелії про прощення для Юди, котрий дуже погано і ганебно закінчив своє життя, ставши «сином погибелі».

Все ж таки Христос ставить перед всіма своїми учнями й кожним з нас радикальну вимогу – любити своїх ворогів. Бажати для них добра, усвідомлення зла, яке чинять, навернення до Бога й остаточного Спасіння. Тому важливо є не впускати до свого серця злоби та ненависті до ворогів і тим самим не ставати подібними до них в їхньому бажанні несення смерті та розрухи. Бо ця злоба і ненависть буде нищити та роз'їдати нас зсередини й віддаляти від Бога, котрий не мав ненависті навіть до тих, що Його розпинали, а молився за них, бо вони не знали що насправді чинять. Ми виконаємо вимогу Бога про любов до ворогів, коли будемо молитися за їх навернення і Спасіння, але це не відбирає в нас права боронити свою батьківщину і рідних, зупиняючи й знищуючи озброєного нападника на своїй землі.

«Завжди актуальна настанова Тараса Григоровича: і чужого навчайтесь і свого не цурайтесь»

► **Як ви вважаєте, де межа між інтеграцією та відреченням від свого? Чи важливо в час глобалізації зберігати традиції?**

о. С. Олійнічук: Якщо людина хоче стати частиною суспільства, в котрому їй довелося жити, вона мусить інтегруватися, щоб почувати себе комфортно в спілкуванні з іншими, не бути маргіналізованою і через те відчувати себе меншовартісною. Великим викликом на чужині стає знайти ресурси для того, щоб, інтегруючись, зберегти своє рідне і передати це наступним поколінням. Треба справді любити й цінувати свою мову та культуру, традиції, щоб не занехати й не легковажити рідним на користь нового привабливого іноземного.

Тут завжди актуальна настанова Тараса Григоровича: і чужого навчайтесь і свого не цурайтесь. Така різнокультурність та багатогранність є нагодою до значного збагачення та розвитку, якщо людина буде відкритою та уважною до цього. У час, коли ворог заперечує право на існування нашої рідної мови, культурі й традиції та хоче за всяку ціну їх знищити, ми в кожному куточку землі, особливо поза Батьківщиною, маємо берегти все те, що ідентифікує нас як українців, як щось надзвичайно цінне і неповторне.

► **Як навчити дітей бути добрими?**

о. С. Олійнічук: Діти вчаться і виховуються передовсім прикладом своїх батьків та вчителів, а не тільки словами й повчаннями. Щоб діти були добрими, ми самі повинні бути добрими до них і до інших людей. Щиро бажати добра і робити його тим, кого любимо. Є дві основні Божі заповіді – це любити Бога всім серцем, усією душею і всією силою своєю і з любові до Бога любити інших людей, як самого себе. Свою любов до Бога можемо виявити через любов і добро до інших людей.

Христос сказав, що все, що ми робимо для інших – навіть тих найменш вартих уваги – ми робимо особисто для Нього. І саме за це нас остаточно Бог буде судити, і це визначить нашу долю у вічності. Якщо допоможемо дитині пізнати Бога, Його цінність і любов до неї й відповісти Богові взаємністю, навчимо розпізнавати Христа в кожній іншій людині та з любов'ю бажати й робити добро для інших, це стане дуже надійним фундаментом у її духовному та моральному вихованні. [...]

Джерело: ukrainische-kirche.eu;
розмовляла Наталка Якимович

Останній дар Папи Франциска: «СВЯТА СОФІЯ» ВІДПРАВИЛА ГУМАНІТАРНУ ДОПОМОГУ В УКРАЇНУ

01.05.2025 р.

1 травня 2025 року при соборі Святої Софії в Римі відбулася чергова відправка гуманітарної допомоги для України. Особливістю цього завантаження стало те, що до вантажу увійшли речі, передані Папою Франциском ще за його життя. Це – останній дар Святішого Отця українському народові в межах гуманітарної ініціативи собору.

Про це повідомляє пресслужба Товариства «Свята Софія».

До завантаження допомоги долучилися парафіяни собору, волонтери, студенти Папської колегії святого Йосафата, священнослужителі, а також представники української громади Риму. Спільними зусиллями було підготовлено та відправлено вантаж, що включає продукти харчування, одяг, засоби гігієни, медикаменти та інші речі першої необхідності. Усе це буде доставлено в регіони України, які найбільше постраждали від війни.

Після завершення завантаження волонтери, духовенство та всі присутні зібралися в соборі на спільну молитву. Під час Молебню до Пресвятої Богородиці заносили особливі молитви за мир в Україні, за поранених, вимушених переселенців і всіх, хто перебуває у зоні бойових дій.

«Ця допомога – не лише матеріальний внесок, а й глибокий духовний знак солідарності та любові. Папа Франциск до останнього подиху не забував про страждений український народ», – зазначили організатори місії.

Гуманітарна місія при Соборі Святої Софії триває. Усіх охочих запрошують долучатися до спільної справи – допомоги тим, хто цього потребує найбільше.

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ;
світлина: Юрко Ганчук/Товариство «Свята Софія»

СВЯТО ПЕРШОЇ СПОВІДІ ТА УРОЧИСТОГО СВЯТОГО ПРИЧАСТЯ

03.05.2025 р.

У суботу, 3 травня, 10 дітей з різних громад української персональної парафії Св. Івана Хрестителя у Верхній та Нижній Франконіях з осідком у м. Бамберг вперше у своєму житті приступили до Святої Тайни Сповіді та урочисто прийняли Святе Причастя.

Цій урочистій події передувало приготування впродовж цілого року, яке провела катехитка парафії Марія Качмар.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; світлина: Олена Полозок

НА ОСТРОВІ КАПРІ ВІДКРИЛИ МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ ОТЦЮ ІВАНУ ХОМЕНКУ – ПЕРЕКЛАДАЧУ СВЯТОГО ПИСЬМА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

04.05.2025 р.

4 травня 2025 року в місті Анакапрі (о. Капрі, Італія) відбулася урочиста подія – освячення та відкриття меморіальної таблиці на честь отця Івана Хоменка, видатного українського священника, науковця та перекладача Святого Письма.

«Сьогодні – без перебільшення історична подія. Не лише для острова Капрі, не лише для міста Анакапрі чи Церкви, а для всього українського народу», – такими словами о. Ігор Стус, Протопресвітер Неаполітанського деканату, капелан місцевої громади, відкрив урочистості, присвячені вшануванню о. Івана Хоменка.

Тож в місті Анакапрі, біля церкви Святої Софії, відбулося відкриття меморіальної дошки українському священнику, який останні 12 років свого життя провів саме тут, на півдні Італії.

«Ми довго чекали на цю подію, – сказав о. Ігор, – і багато людей вклали свою працю, час і навіть кошти, щоб вона стала можливою». Адже саме у цій церкві, як пригадав душпастир, о. Хоменко щодня

вірно звершував своє служіння – служив Літургії, уділяв Таїнства, працював із молоддю та дітьми. Та найбільше він увійшов в історію тим, що став одним із перших перекладачів Святого Письма українською мовою. Його переклад і сьогодні є офіційно вживаним у богослужіннях Української Греко-Католицької Церкви – і не тільки. «Сьогодні ми вшановуємо людину, яка своїм життям і покликанням наблизилася Боже Слово до кожного українця», – підсумував о. Ігор.

Участь в заході, за дорученням Владики Григорія Комара, Апостольського Адміністратора Екзархату в Італії, взяв о. д-р Теодосій Грень, ЧСВВ, Протосинкел Екзархату. Також участь в події взяли: о. Маріно де Роза, парох храму Святої Софії, пан Максим Коваленко, Генеральний консул України в Неаполі, представники української громади з різних регіонів Італії, місцева італійська спільнота.

«Відкриття меморіальної дошки в час великої війни в Україні – це промовистий жест незламності нашого народу», – наголосив на початку о. Теодосій.

За його словами, дана подія стала знаковим вшануванням пам'яті одного з видатних українців, який залишив глибокий слід в історії своєю працею, посвятою та любов'ю до України.

«Попри біль і тривогу, наш народ пам'ятає про великих українців, які своїм талантом, здібностями та невтомною працею зробили вагомий внесок у нашу духовну й культурну спадщину. Саме завдяки їм український народ втішається повагою та шаную далеко за межами нашої держави», – сказав священник. Це також жест надії, – підкреслив о. Теодосій, – надії, яка черпає життєдайну силу з прикладу великих постатей нашого народу. *«Це нагода пригадати про центральне місце Бога в історії людства»*, – наголосив він.

Постать Івана Хоменка – це не лише сторінка церковної історії, а жива ікона віри, вірності, праці та духовного служіння, адже саме він зробив Святе Письмо доступним для українців, переклавши його з арамейської та грецької мов на українську.

«Бог, Якого ми зустрічаємо на сторінках Біблії, є завжди поруч із людиною – особливо в найскладніших випробуваннях, таких як війна. Бог, Який не залишає і не мовчить», – зазначив о. Теодосій. У час болю, втрат і боротьби, приклад таких постатей, як отець Іван Хоменко, надихає, дає силу та зміцнює віру в те, що кожна жертва й кожна молитва мають вічне значення.

Під час церемонії відкриття о. Теодосій додав: «Ми дякуємо Господеві за дар життя і служіння цього непересічного українця – отця Івана Хоменка: науковця у галузі філософії, богослов'я та філології, працівника дипломатичної сфери, душпастиря для вірних різних християнських традицій, людину великого серця й нескореного духа».

Особливо було підкреслено працю о. Івана над перекладом Святого Письма українською мовою, яка стала справжнім духовним надбанням для поколінь. Його приклад – це заклик до кожного: бути вірним Богові та народові, служити з любов'ю і жертовністю, не піддаючись зневірі. «Нехай його праця, служіння і любов до народу стануть для нас дороговказами. Щоб і ми, не вагаючись, служили Богові та Україні – з вірою, що зло буде переможене добром», – підсумував о. Теодосій.

Після промов і спогадів про життя о. Івана Хоменка відбулося благословення і Чин освячення пам'ятної таблиці. На завершення урочистого відкриття меморіальної дошки отцю Івану Хоменку о. Ігор Стус висловив слова подяки: «Хочемо в особливий спосіб подякувати тим, хто найбільше потрудився, щоб ми сьогодні тут зібралися: пароху храму Святої Софії, Протосинкелу Екзархату, Генеральному консулу України в Неаполі та всім працівникам українського консульства, мерам Анакапрі та Капрі, священникам Неаполітанського деканату, які прибули розділити з нами цю історичну подію.

Особлива подяка нашій українській громаді, яка щиро й жертовно долучилася до організації, а також італійським мешканцям острова – за постійну підтримку наших людей, особливо в час війни. Дякуємо Богові за таких великих людей і святих священників, яким був отець Іван. Він був справжнім українцем, але йому це не заважало служити й для Італії, для італійців. Його харизма – це дар єднання, вміння поєднувати культури та народи. Він – справжній символ єдності й любові: до Бога, Церкви та науки».

«Любов сильніша від страху і смерті»: ВЛАДИКА БОГДАН У НЕДІЛЮ ЖІНОК-МИРОНОСИЦЬ ЗАКЛИКАВ ДОЗВОЛИТИ БОЖІЙ ЛЮБОВІ ЗМІНИТИ НАС

05.05.2025 р.

У неділю Жінок-Мироносиць, 5 травня, під час Архиєрейської Божественної Літургії у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці в Мюнхені, владика Богдан закликав вірян відкрити своє серце на силу Божої любові, яка перемінює людину, дарує відвагу, вірність і готовність служити ближнім.

«Ми сьогодні йдемо разом із жінками-мироносицями – тими, яких у світі не помічали, але яких Христос підніс і дав гідність. Їх вела не людська логіка, а Божя любов, яка сильніша від страху, від темряви, від каменя, що закривав вхід до гробу», – сказав владика Богдан.

У своїй проповіді архиєрей нагадав, що воскресіння Христа – це не лише подія минулого, але реальність, у яку ми запрошені увійти, коли дозволяємо Божій любові діяти в нашому житті.

«Це любов, яка не паралізує, а дає силу жити і діяти, навіть коли довкола – темрява. Ми бачимо це в щоденному героїзмі наших захисників, які, відчуваючи страх, усе ж таки перемагають його. Перемагають завдяки силі Божої любові, яку допустили до себе», – наголосив він.

Єпископ також звернувся із проханням про молитву за пораненого воїна Дениса, підкреслюючи: справжня любов проявляється у конкретному служінні – на фронті, в родині, у спільноті, у щоденних побутових справах.

«Любов – це не слова, це дія. Хтось привіз вас сьогодні автобусом – послужив. Хтось спік зранку брецель – послужив. Любов – це служіння, навіть коли воно непомітне. І саме ця любов робить людину великою», – сказав архиєрей.

Завершуючи своє слово, апостольський екзарх закликав кожного дозволити Божій любові увійти в його серце, щоб вона «нас зцілила, перемінила, зробила справжніми Христовими учнями і ученицями».

«Христос Воскрес – і ми можемо жити воскреслим життям. Життям переможної любові, яка не минає і не зраджує. Любові, яка дарує вічне життя», – підсумував владика Богдан.

РЕКОЛЕКІЇ ДЛЯ СВЯЩЕННИКІВ У ФАТІМІ

05.05.2025 р.

5 травня при санктуарії Матері Божої у Фатімі розпочалися щорічні реколекції для духовенства Апостольського екзархату в Німеччині та Скандинавії спільно зі священниками Єпархії святого Володимира Великого в Парижі.

Реколектант о. **д-р Тарас Барщевський**, беручи за основу слова апостола Петра (Ді 3,6): «*Що ж маю, те тобі даю*», впродовж п'яти днів розважатиме зі священниками над темою «Дарувати надію».

«Не завжди людина може розуміти Божі шляхи, але дозвольте Господеві провадити вас у житті», – звернувся до присутніх душпастирів о. Тарас.

На прикладі біблійних персонажів реколектант показує душпастирям як сяяло Боже Слово, а відтак, яким був шлях тих людей, коли вони підкорились Божій волі, у свою чергу закликаючи священників поглянути на своє служіння згідно Божого провидіння і те, яку надію дарують душпастирі сьогодні своїм вірним.

Також варто додати, що учасники реколекцій беруть участь у щоденній молитві на вервиці за мир в Україні, яка урочисто відбувається на місці об'явлень Богородиці, а тепер в санктуарію Матері Божої, фігуру якої під час однієї з процесій несли українські священники.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ЦІНА ЕТИЧНОЇ ПОРАЗКИ

08.05.2025 р.

Вступне слово на панелі «Вирок історії. "Ніколи знову": чому історія зазнала невдачі?» Мирослава Мариновича, члена Ініціативної групи «Першого грудня», радника ректора Українського католицького університету на Київському безпековому форумі.

Нинішній стан людства я описав би коротко так: схоже, що світ знову забув про спільні «правила дорожнього руху», а тому кожен починає рухатися відповідно до своїх егоїстичних потреб. Видно, людству судилося час від часу міняти свої гасла на протилежні: від «Осанна!» до «Розпни!», від оптимістичного «Never again!» до путінської погрози «Можем павтарить!» Отже, настав час висвітлити на табло гасло «Пристєбніть ремені безпеки!».

Я погоджуюся з думкою, що в нинішній світовій турбулентності історична пам'ять відображає засадничі і часом просто фатальні закономірності. Наведу кілька прикладів – і почну з реакції демократичного світу на агресію з боку Росії.

Першою реакцією було не покарати агресора за порушення міжнародного порядку, а задобрити його і схилити його до компромісу. В історичній пам'яті така реакція має назву чемберленівського синдрому, і Мюнхенська угода й доля Чехословаччини є просто прямими паралелями з нинішніми подіями. Сьогодні скандальний варіант «мирної» угоди, вироблений у Вашингтоні, передбачає цілковиту капітуляцію України, а путінський режим не те що не поніс би відповідальності за вчинені злочини, а щодо нього навіть скасували б санкції. Проте новий амбітний чемберлен уже готується гордо сказати своїм виборцям: «Я приніс вам мир!».

Спроба чергового виведення агресорів з-під відповідальності задля позірного миру нагадала мені ще один історичний прецедент. Так на початку 1990-х років нас, дисидентів радянського періоду, на Заході щиро переконували, що заклики організувати Нюрнберг-2 є шкідливими, що треба просто підвести ризику і почати з чистого аркуша. Аргументи були різними і часом навіть високоморальними, але насправді в їхніх словах промовляв страх перед можливістю перетворити східноєвропейський простір на місиво воєнного конфлікту.

Що ж, 1991 року цього вдалося уникнути. Але криваве місиво 2022 року нагадало: непокарані й неспокутувані злочини, ніби покинуті в землі зерна, дають нові й страхітливі сходи. І справді, Путін перетворив свій режим на реінкарнацію чекістського режиму недавньої комуністичної імперії. Він досить легко розвернув Росію до фантомів її минулого, оскільки в її історії мало хто поніс покарання за вчинені злочини. Тому відомий вислів Достоєвського «злочин і кара» повис над цією країною дамокловим мечем. А нас, українців, знову прирікають на безконечне повторення трагедій.

Що ж, у світі добре відомий класичний принцип правосуддя «покарання має бути невідворотним» – проте, на жаль, політична логіка часто йому суперечить. Сьогодні думка про покарання Росії викликає на Заході тиху паніку. І, здавалося б, справді: немає такої країни, яка могла б окупувати величезну територію Росії та встановити там окупаційний режим. До того ж гіркий досвід Наполеона

і Гітлера став для Європи парадигмальним: табу на військовий похід проти Росії зашитий, як кажуть, у підсвідомості європейців. Українцям не вдається переконати їх, що замість відкидати можливість розпаду Росії апріорі, краще зробити його контрольованим. Натомість чимало західних політиків воліють утримати Росію «на плаву», щоб зберегти нинішні геополітичні баланси і не допустити посилення Китаю.

До цього історичного страху додається й страх сучасний: Захід боїться розпаду Росії, внаслідок чого ядерна зброя, мовляв, потрапить до рук терористів. Повторюється ситуація з 1991 року, коли Джордж Буш і Марґарет Тетчер апелювали до українців не вдаватися до «руйнівного націоналізму» й не домагатися розпаду СРСР, оскільки це загрожує втратою контролю над ядерним арсеналом.

Отож світ мусить нарешті виробити свою візію того, як має завершитися ця війна. Путін не змінив свого ставлення до України ні на йоту: і українська держава, і українська нація мають зникнути. Отож перед нами три можливі варіанти.

Перший передбачає, що західні демократії цілковито зречуться цінностей. Адже якщо Захід вирішить за всяку ціну не допустити краху Росії і примиритися з нею, то він має сказати собі відверто, що готовий змиритися з іще одним «остаточним вирішенням національного питання», тільки цього разу не єврейського, а українського. В такому разі мир відновився б через майже ритуальну смерть «козла відпущення», яким мала б стати Україна. Що в такому разі залишиться від етичної будови демократичного Заходу?!

Другий варіант – перекласти вирішення російського питання «на потім». Однак у цьому разі українці були б приречені на повтор російської агресії під краще продуманим приводом.

І, нарешті, останній варіант передбачає усвідомлення того, що справедливого миру не досягають ціною зречення правди, ціною етичної поразки. Адже пора вже зауважити, що ігнорування цінностей вносить у життя світу такі збурення, внаслідок яких під загрозою опиняється саме те, що хочуть захистити, а саме – безпека. І ми незмінно знаходимо цьому підтвердження: сьогодні ми ближчі до Третьої світової війни, ніж 2014 року.

Не можна не згадати про ще один аспект отого позірного «миротворства». Коли так звані «зелені чоловічки» окупували Крим, західні політики – передусім адміністрація Барака Обами – активно застерігали Україну від будь-яких воєнних акцій у відповідь. «Ми розв'яжемо цю проблему дипломатичним шляхом», – чула тоді Україна від західних партнерів. Сьогодні ж ми чуємо від президента Трампа звинувачення: «Але якщо він [Зеленський] хоче Крим, то чому за нього не воювали 11 років тому, коли його без жодного пострілу передали Росії?». Цинізм такого звинувачення просто шокує.

До речі, з Кримом пов'язана ще одна етична поразка людства. Є щось дивовижне в тому, як мало уваги приділяють у світі долі кримських татар. У масовій свідомості народів світу закріпився кремлівський пропагандистський штамп про Крим як невід'ємну історичну частину Росії, хоч росіяни володіли Кримом значно менше часу, ніж його корінний народ – кримські татари. Сьогодні українців спонукають змиритися із втратою окупованих територій, забуваючи, що якщо для українців це втрата 20 % їхньої території, то для кримських татар – усі 100 %. Цим самим сучасні «миротворці» наче говорять їм: «Ви – надто малий народ, щоб ми рахувалися з вашими національними інтересами. І ваша доля в окупованому Криму нам фактично байдужа: домовляйтеся з росіянами самі». Отож надія для українців неможлива без одночасної надії для кримських татар.

У РИМІ ЗАВЕРШИЛИСЯ РОБОЧІ ЗАСІДАННЯ ПОСТІЙНОГО СИНОДУ УГКЦ

09.05.2025 р.

9 травня 2025 року завершилася чергова 12 (83) сесія Постійного Синоду Української Греко-Католицької Церкви, яка розпочалася 6 травня і відбувалася у Римі. Упродовж кількох днів єпископи зібрані під головуванням Отця і Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава обговорювали важливі питання, що стосуються внутрішнього життя та розвитку Церкви в сучасному світі.

В останній день засідань члени Синоду, серед яких владика Борис Гудзяк, архієпископ і митрополит Філадельфійський, владика Йосафат Мошчич, єпископ Чернівецької єпархії, владика Богдан Дзюрах, Апостольський екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії, та владика Михайло Бубній, екзарх Одеський, продовжили детальну працю над проектом Кодексу канонів УГКЦ. Цей документ має на меті впорядкувати власне право Церкви відповідно до її історії, традиції та актуальних душпастирських потреб, зберігаючи при цьому єдність з усією Католицькою Церквою.

Окрім канонічних питань, Синод розглянув низку кадрових рішень, зокрема стосовно призначень до Звичайного трибуналу Верховного Архієпископа – церковного суду, що займається справами дисциплінарного та канонічного характеру. Цей трибунал є апеляційним трибуналом у другому і в дальших ступенях усіх нижчих трибуналів, а також, першою і наступними інстанціями, у справах екзархів і делегатів Верховного Архієпископа, які не є єпископами, фізичних і/або юридичних осіб, які безпосередньо підлеглі Верховному Архієпископові, інститутів посвяченого

життя папського права, настоятелів інститутів посвяченого життя папського права, які не мають у цих інститутах настоятеля, наділеного судовою владою, фізичних або юридичних осіб того самого інституту посвяченого життя – за винятком світських інститутів – в якому настоятелі наділені владою управління, якщо в його типіку, конституції або статуті не окреслено, перед котрим суддею або трибуналом слід вирішувати спір (пор. кан. 1063 ККСЦ та кан. 133 КПП УГКЦ).

Офіційні декрети про призначення членів Звичайного Трибуналу Верховного Архієпископа будуть оприлюднені згодом на офіційних ресурсах УГКЦ.

Однією з окремих тем, які викликали активну дискусію, стало питання обрання небесної Покровительки катехитичного служіння. У попередні роки Церква вже визнала блаженного священномученика Омеляна Ковча покровителем священників, а блаженного мученика Володимира Прийму – покровителем мирян. Нині йдеться про пошук єдиного взірця для натхнення та заступництва для всієї катехитичної спільноти, що зростає та розвивається в умовах духовних і суспільних викликів.

Остаточне затвердження і проголошення покровителя катехитичного служіння в Українській Греко-Католицькій Церкві є компетенцією Синоду Єпископів УГКЦ. Тож довідатися про це можна буде вже в липні.

На завершення сесії члени Постійного Синоду здійснили візит до Генерального дому сестер Служebниць Непорочної Діви Марії. Тут відбулася спільна молитва Молебню до Пресвятої Богородиці разом із монахинями, які несуть своє служіння в Римі. Цей візит став символом духовної єдності, підтримки богопосвячених осіб і вдячності за їхню місійну та освітню працю.

«СВЯТО ДУХОВНОЇ МУЗИКИ ТА ВІРИ»: ЮВІЛЕЙ ХОРОВИХ КОЛЕКТИВІВ ВІДБУВСЯ У МЮНХЕНІ

10.05.2025 р.

10 травня 2025 року у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен з нагоди Ювілейного року відбувся Фестиваль хорів, який розпочався Божественною Літургією.

«У всіх вас є спільне покликання – прославляти Господа своїм співом», – звернувся під час Літургії до учасників цієї молитви адміністратор катедрального храму **о. Володимир Війтович**, який привітав 14 церковних колективів з українських громад у Німеччині. Про це пише пресслужба Апостольського екзархату в Німеччині та Скандинавії.

«Сьогодні ви будете проповідувати своїми голосами та своїми серцями, і це є дуже важлива проповідь», – наголосив священник, відзначаючи значущість церковного співу в літургійній традиції. «Людина своїм голосом благословляє Господа, а також дарує Богові пісню, бо любить Його», – мовив о. Володимир.

У часі цієї молитви кожен колектив виконував окремі частини Літургії, демонструючи багатство церковного співу і притаманну духовну особливість кожної української громади, які цього дня були представлені своїми церковними хорами та ансамблями.

Урочисте відкриття події супроводжувалося духовним словом **владика Богдана Дзюраха**, апостольського екзарха для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії, який в цей час перебував у Римі, беручи участь у засіданнях Постійного Синоду УГКЦ. Учасники церковних колективів мали змогу в онлайн-режимі поспілкуватись з архиєреєм після Ювілейної Божественної Літургії.

У своєму посланні до учасників Фестивалю єпископ підкреслив важливість збереження та розвитку церковного співу як інтегральної частини української духовності й культури. *«Церковний спів із його музичною красою та духовною глибиною становить не лише незамінну й інтегральну частину нашого церковного життя, але ще з давніх-давен виражає релігійний зміст української національної культури»*, – зазначив єпископ.

Посилаючись на критику видатного композитора Станіслава Людкевича щодо стану церковного співу, єпископ заохотив присутніх не зупинятися на досягнутому, а прагнути оновлення.

Надію і натхнення апостольський екзарх бачить у теперішніх зусиллях українських громад. Він із вдячністю відзначив Літургійно-музичний практикум, ініційований Літургійною комісією під проводом протоієрея Андрія Химчука та організований Літургійним центром «Передання», яким керує ієромонах Лука Михайлович. *«Щиро дякую всім, хто долучився до організації та проведення цього заходу»*, – наголосив архиєрей.

Також слова вдячності владика Богдан висловив **пану Василю Закопцю**, керівникові катедрального хору «Покров», та всім членам організаційного комітету Фестивалю за віддану працю над підготовкою цього «свята церковної музики й співу».

Фестиваль став не лише нагодою для творчої взаємодії хорових колективів, але й потужним свідченням живої традиції української духовної культури на нових поселеннях.

«Ми покликані бути Послами України всюди, де живемо, збагачуючи місцеві суспільства своїм унікальним сакральним досвідом і духовною спадщиною», – наголосив архиєрей.

На завершення слова єпископ благословив усіх учасників і закликав продовжувати служіння Богові через спів і молитву: *«Воскликніте Господеві, вся земле, співайте імені Його, віддайте славу хвалі Його... Вся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, нехай же співає імені Твоєму, Всевишній!»* (Пс. 66, 2.4).

ОНЛАЙН-ЛЕКЦІЯ ВІД ОЛЬГИ ЗАСАДНОЇ

Наприкінці урочистостей відбулася онлайн-лекція **«Духовна музика українського Відродження. Перша третина XX століття»**, яку провела Ольга Засадна – заслужена артистка України, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри Національної музичної академії України, солістка Національної академічної заслуженої капели України «Думка».

Мистецтвознавиця представила учасникам церковних колективів та ансамблів постаті трьох визначних українських композиторів і диригентів, які своєю діяльністю зробили неоціненний внесок в розвиток української музичної культури.

Спершу учасники Фестивалю запізнались з творчим доробком Миколи Лисенка, який своєю діяльністю стимулював розвиток музичної культури в Україні, намагаючись *«одягнути українську пісню в сучасний одяг»*. Розповідаючи про талановитого композитора духовної музики Кирила Стеценка, доповідачка представила літургійну спадщину цього митця. Наостанок Ольга Засадна репрезентувала одного з найвидатніших українських диригентів, завдяки якому, став знаним світові «Щедрик» Миколи Леонтовича, а саме – Олександра Кошиця.

Папа Лев XIV: НОШУ В СЕРЦІ СТРАЖДАННЯ ЛЮБОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

11.05.2025 р.

Під час першої недільної молитви з вірними Папа Лев XIV звернув свою думку до країн, які страждають від війни, закликавши, щоб не було більше війни, і щоб в Україні якнайшвидше настав справжній і справедливий мир. Він також привітав усіх матерів з нагоди Дня матері.

«Я ношу в своєму серці страждання любого українського народу. Нехай же буде зроблено все для якнайшвидшого досягнення справжнього, справедливого і тривалого миру. Нехай будуть звільнені усі полонені, а діти повернуться до своїх родин», – закликав Папа Лев XIV після проказування молитви «Царице Неба» в неділю, 11 травня 2025 року.

Перед цим Святіший Отець сказав: «Браття й сестри, величезна трагедія Другої світової війни завершувалася вісімдесят років тому, 8 травня, спричинивши 60 мільйонів жертв. Під час сьогоднішньої картини фрагментарної третьої світової війни, як неодноразово стверджував Папа Франциск, я також звертаюся до сильних світу цього, повторюючи завжди актуальний заклик: "Ніколи більше війни!"».

Після заклику, присвяченого Україні, Лев XIV також висловив свій біль з приводу того, що діється в Секторі Гази, закликавши до негайного припиненню вогню та якнайшвидшої доставки гуманітарної допомоги виснаженому населенню, а також до звільнення всіх заручників.

«З іншого боку, я зрадів оголошенню про припинення вогню між Індією і Пакистаном і сподіваюся, що в ході майбутніх переговорів буде досягнуто довготривалої угоди», – сказав Святіший Отець, додаючи: «*Але ж скільки ще інших конфліктів існує у світі! Ввіряю цей сердечний заклик Цариці Миру, щоб Вона передала його Господу Ісусу і випросила для нас чудо миру*».

ВІТАННЯ МАТЕРЯМ

Вітаючи різні групи прочан, наприкінці Папа скерував думку до матерів: «Сьогодні в Італії та інших країнах відзначають День матері, я надсилаю щирі вітання всім матерям, з молитвою за них і за тих, які вже на Небі».

о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ, [«Новини Ватикану»](#)

ГРЕКО-КАТОЛИКИ ВІДКРИЛИ ЦЕНТР ДУШПАСТИРСЬКОЇ ОПІКИ ДЛЯ РОДИН ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТІ

11.05.2025 р.

З благословення архієпископа і митрополита Тернопільсько-Зборівського УГКЦ Теодора Мартинюка у селі Підгороднє 11 травня відкрито «Простір Надії» – Центр душпастирської опіки родин, чий рідні зникли безвісти. Центр носить ім'я священномученика Омеляна Ковча – покровителя милосердя та жертвності.

Як повідомляє Тернопільсько-Зборівська єпархія УГКЦ, відкриття розпочалося з Молебню до Пресвятої Богородиці за зниклих безвісти, який очолив митрополит Теодор Мартинюк у співслужінні архієпископа-емерита Василя Семенюка та єпископа-помічника Володимира Фірмана.

«Місія Центру – бути простором молитви, довіри та підтримки для тих, хто переживає біль невідомості. Ми поруч. Церква – поруч», – зазначив митрополит Теодор.

Після завершення моління владики звернулися до присутніх зі словом підтримки, надії та духовної розради. Відтак було здійснено чин освячення приміщення «Простору Надії», яке відтепер стане місцем постійної душпастирської присутності.

Діяльність Центру представив відповідальний за його роботу **о. Дмитро Телев'як**, який зазначив, що родини зниклих безвісти отримуватимуть тут духовну підтримку, психологічну допомогу та юридичні консультації. [...]

Після офіційної частини гості мали можливість поспілкуватися, поділитися думками та підтримати одне одного. Також усі охочі могли зареєструватися для подальшої участі в діяльності Центру. Центр «Простір Надії» діятиме при парафії свщмч. Омеляна Ковча УГКЦ у с. Підгороднє. Адміністратор парафії – о. Тарас Зрайчик.

Паломництво надії: ВЛАДИКА МИКОЛА КАРДИНАЛ БИЧОК ОЧОЛИВ ЛІТУРГІЮ ДЛЯ ПАЛОМНИКІВ ІЗ ЗАКАРПАТТЯ

12.05.2025 р.

У неділю, 12 травня 2025 року, владика Микола кардинал Бичок, єпарх Мельбурнський, очолив Архиєрейську Божественну Літургію в церкві Святої Терези у Римі. Ця подія була частиною паломництва вірних Мукачівської греко-католицької єпархії.

Понад п'ять сотень паломників із Закарпаття прибули на прощу до Риму з нагоди Ювілейного року. Під час Літургії владичі Миколі співслужили: архієпископ Вільям Шкурла, митрополит Пітсбурзький (США), владика Теодор Мацапула, правлячий архиєрей Мукачівської єпархії, владика Ніл Лушак, єпископ-помічник Мукачівської єпархії, єпископ-емерит Іриней Білик, о. Симон Цькуй, протосинкел Мельбурнської єпархії, а також численне духовенство Мукачівської єпархії. Про це повідомляє пресслужба Мельбурнської єпархії Святих апостолів Петра і Павла.

У своїй проповіді владика Микола звернув увагу на слова прокімена цього дня: «Будь, Господи, милість Твоя на нас, бо уповали ми на Тебе», підкресливши, що вони глибоко пов'язані з Ювілейним роком, який Церква присвятила темі надії. Владика зазначив, що в цей час ми справді шукаємо Божу благодать і милість для кожного, а особливо для українського народу.

Він також наголосив на духовному значенні паломництва до Риму в цей благодатний рік: «Упродовж 2025 року до цього святого міста прибувають численні вірні паломники, немов до криниці духовної благодаті. Вони приходять, щоб звідси черпати духовну воду, надію та інші чесноти, які зміцнюватимуть їх у їхньому християнському духовному житті».

Роздумуючи над євангельським уривком, владика підкреслив, що ми можемо бути в цілковитій єдності з Христом, коли приймаємо Його Тіло і Святу Кров, як про це говориться в Євангелії.

На завершення владика Микола закликав паломників духовно скористатися цим часом перебування в Римі: «Зробіть цей час паломництва максимально корисним для вашого духовного життя. Відвідайте святі місця, моліться, пригадуючи всі ті прохання, які привезли із собою. Єднайтеся в молитві за український народ, за мир, за поранених, полонених, зниклих безвісти. Нехай ця проща стане вашою жертвою Господу».

ВІДБУЛАСЯ ТЕЛЕФОННА РОЗМОВА МІЖ ЛЕВОМ XIV І ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ

12.05.2025 р.

У соціальних мережах Володимир Зеленський повідомив, що відбулася його перша розмова з новообраним Папою Римським, якому він подякував за підтримку України.

«Говорив із Папою Римським Левом XIV. Це була наша перша розмова, але вже дуже тепла та справді предметна. Подякував за підтримку України та всіх наших людей». Через офіційний аккаунт в соціальній мережі «X» Президент України Володимир Зеленський повідомив про те, що мав телефонну розмову з новообраним Папою.

Факт розмови підтвердив речник Апостольської Столиці Маттео Бруні.

У повідомленні президент Зеленський дякує Святішому Отцеві за слова, сказані під час молитви «Царице неба» минулої неділі, про «необхідність досягнення справедливого й тривалого миру для нашої країни та звільнення полонених».

Він додає, що говорив з Папою про «тисячі депортованих Росією українських дітей». «Україна розраховує на сприяння Ватикану в поверненні їх додому, до своїх родин. Поінформував про домовленість України та наших партнерів про те, що відсьогодні має розпочатися повне, безумовне припинення вогню щонайменше на 30 днів, а також підтвердив нашу готовність до подальших переговорів у будь-якому форматі, зокрема до прямих перемовин, що ми неодноразово підкреслювали», – написав глава держави.

На завершення Володимир Зеленський інформує, що запросив Папу Лева XIV здійснити Апостольську подорож в Україну. *«Такий візит приніс би справжню надію для всіх вірян, для всіх наших людей. Домовилися підтримувати контакт і спланувати особисту зустріч найближчим часом»*, – підсумував він.

[«Новини Ватикану»](#); Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

«НЕВИДАНІ ДИПЛОМИ» – виставка про українських студентів, яких убила Росія

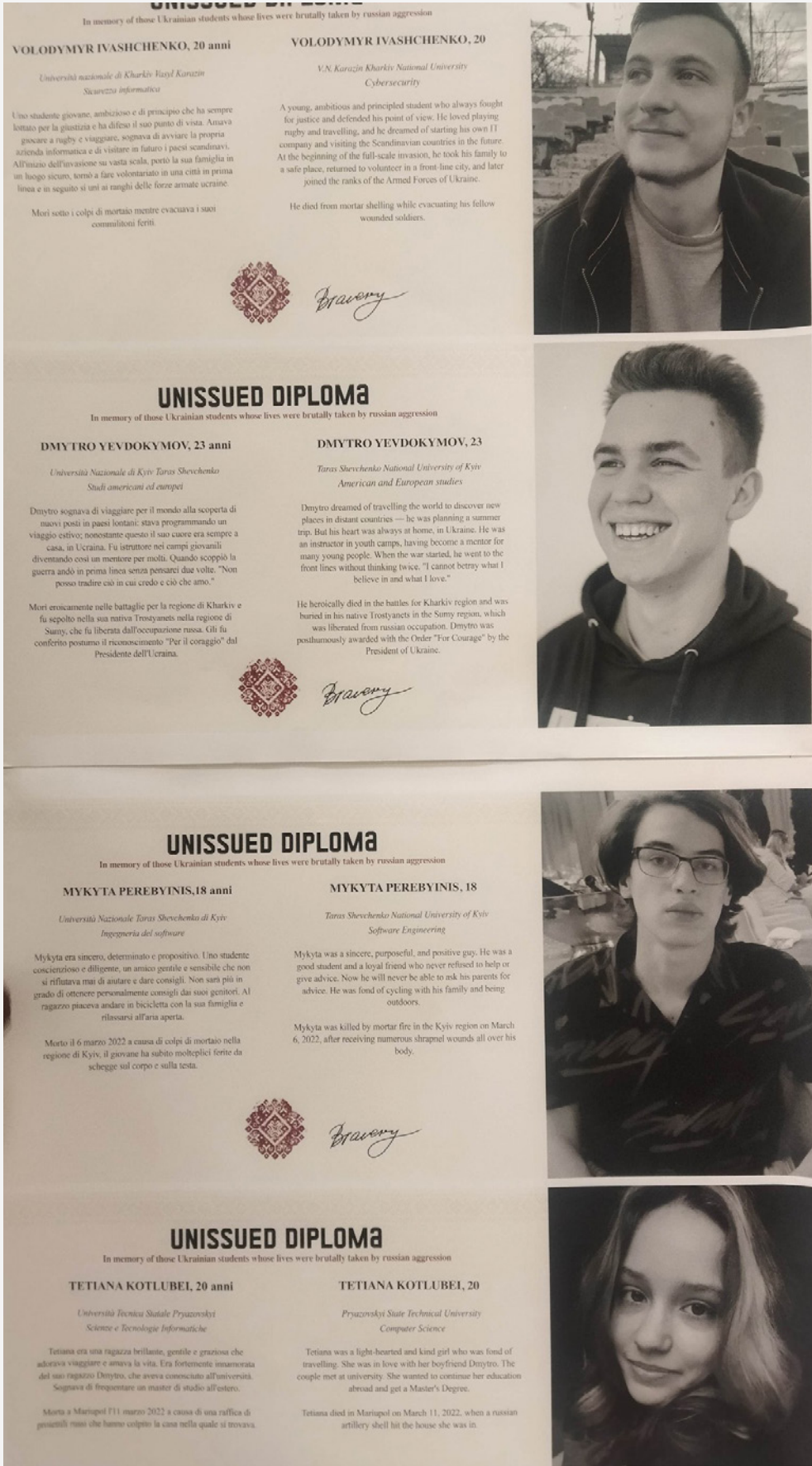
14.05.2025 р.

У Римі у межах міжнародної конференції «Богослов’я надії для України та з України» відкрили виставку «Невидані дипломи» – яка присвячена українським студентам, яких убила Росія. Мета – нагадати світові про війну, що триває, та ціну, яку українці платять щодня у боротьбі за свободу.

«Невидані дипломи» розкривають історії 40 українських студентів, які загинули під час повномасштабного російського вторгнення. Серед них і студентка УКУ Дарія Базилевич, яка загинула у ніч на 4 вересня 2024 року у Львові. Тоді масова ракетна атака в одну мить забрала життя також її мамі Євгенії та двох сестер Ярини та Емілії», – розповідають ініціатори проєкту.

З 2023 року виставку «Невидані дипломи» організували понад 280 разів у 40 країнах. «Ми хотіли б зупинитися на цьому, але Росія не припиняє запускати ракети. Тому у нас немає іншого вибору, окрім як продовжувати нашу місію, щоб історії наших ровесників не були забуті. Ми продовжуємо наш проєкт і прагнемо охопити більше країн, регіонів світу та університетів», – зазначають студенти Національного університету «Києво-Могилянська академія», які розпочали проєкт.

Конференцію організували Папський Григоріанський університет, Український католицький університет та Університет Нотр-Дам.
Джерело: УКУ/ФБ; світлина: Pontifical Gregorian University

КАРДИНАЛ ПАРОЛІН: УКРАЇНА МОЖЕ ЗАПРОПОНУВАТИ НОВУ ГРАМАТИКУ БОГОСЛОВ'Я НАДІЇ

15.05.2025 р.

Пропонуємо вашій увазі підсумок вітальної промови кардинала П'єтро Пароліна, Державного Секретаря Святого Престолу, яку він виголосив під час відкриття у Римі конференції *«До богослов'я надії для України та від України»*.

«Християнська надія не є розкішшю для спокійних часів. Україна сьогодні просить нас не лише говорити про надію, але й вчитися від неї, як можна надіятися в окопах, серед руїн, на численних нових кладовищах, під хрестом, але з поглядом, зверненим до неба. Україна потребує надії, яка не приходить ззовні, але проростає зсередини, як зерно. І в цьому Церква покликана до благородного завдання охороняти таїнство надії, яка живе серед

болю, не мирячись з цинізмом світу», – сказав кардинал П'єтро Паролін, Державний Секретар Святого Престолу, підсумовуючи своє слово, сказане під час відкриття конференції *«До богослов'я надії для України та від України»*, яке відбулося 14 травня 2025 р. в Папському Григоріанському Університеті. Дводенну конференцію організував Український католицький університет у співпраці з Папським Григоріанським університетом та Університетом Нотр-Дам (США) під патронатом Блаженнішого Святослава, Глави УГКЦ.

УКРАЇНА В СЕРЦІ ПАПИ

Державний Секретар Святого Престолу нагадав слова Папи Лева XIV, сказані минулої неділі після проказування молитви *«Regina Coeli»*: *«Ношу в своєму серці страждання любого українського народу»*. Він зауважив, що ці слова є виявом «духовної і пастирської» послідовності з Папою Франциском, понтифікат якого «від початку був позначений невтомними закликами до миру в Україні» і який також неодноразово зі зворушенням стверджував: *«Україна в моєму серці»*. «Отож, – сказав кардинал Паролін, – два Папи, два голоси, але поєднані тим самим почуттям євангельського співчуття, накреслюючи разом дорогу надії. Надії, яка народжується з болю. Дороги миру, який будується в істині. Дороги віри, яка не піддається перед логікою війни».

НАДІЯ, ЯКА НЕ Є АБСТРАКТНОЮ

За словами кардинала, саме в цьому світлі можемо говорити про богослов'я надії для України, яке є рефлексією, що «народжується не з книжок, а із стражденного серця».

Але також можемо говорити про «богослов'я надії з України, бо від цього народу до нас приходить живе свідчення: віра може вистояти під руїнами, надія може квітнути й серед ночі».

Тому йдеться про тему, що має «пророчий вимір», адже роздуми присвячені «не узагальненій безтілесній надії, а надії християнській».

«Сьогодні Україна переживає болючу ніч, але серед цієї ночі Церква чуває, чуваючи – надіється, надіючись – свідчить», – сказав Державний Секретар Святого Престолу, підкреслюючи, що хоч війна сіє в Україні смерть і знищення, в цих місцях «віра не померла, ба більше, знайшла нові вираження». «Кадри літургійних богослужінь у бомбосховищах, процесій з іконами серед руїн, молодих людей, які моляться Розарій в окопах, громадян, які стоять на колінах на вулицях, щоб віддати останню шану загиблим воїнам, нагадують нам, що християнська надія – це вже воскресіння, посіяне в гробницях історії», – підкреслив він.

ЕМБЛЕМА НАДІЇ

Очільник ватиканської дипломатії підкреслив, що «український спротив не лише військовий чи політичний», йдеться насамперед про «духовний спротив народу, який не відрікається від гідності, від віри, від свободи». «В цьому сенсі можемо з переконанням сказати, що надія в Україні сьогодні набрала форм мучеництва, що не здіймає галасу, конкретного свідчення віри в щоденному житті», – сказав він, звертаючи увагу на те, що ця конкретність народжується із «відкритої рани», бо «Україна сьогодні є емблемою надії, що піддається найважчому випробуванню», яким є війна.

Тож з цієї «мученицької землі» підноситься голос, який кидає виклик богослов'ю: чи може християнська надія втілитися, стати історією, шляхом до світлого майбуття, до миру? Чи може вона сказати щось справжнього народові, який змушений відсвяткувати вже четвертий Великдень під бомбами, на чужині, серед сліз і руїн? Компас для пошуків відповіді, за словами кардинала, нам запропонував Папа Франциск у буллі «*Spes non confundit*», вказуючи на надію не як на абстрактну ілюзію, але як на конкретну чесноту, що спонукає до дій. Він також процитував Лесю Українку, яка далекого 1890 року написала «пророчу поезію з красномовною назвою "*Contra spem spero*"».

ПОТРІЙНА МІСІЯ ЦЕРКВИ

«Церкви, церковні спільноти України, католицькі, православні, протестантські, покликані не лише проходити через Святі Двері Ювілею, але й самі ставати відкритими дверима для Божої любові, смолоскипами надії посеред темряви. І це не риторика, це – місія», – сказав Державний Секретар Святого Престолу, зазначаючи, що війна, страждання й рани несправедливості ставлять глибокі запитання про «саму ж можливість надіятися». У цьому контексті, за його словами, Церква в Україні покликана до потрійної місії: «Супроводжувати людей, зцілювати зранені серця та будувати майбутнє. І вона робить це щодня, через свідчення своїх єпископів, священників, богопосвячених осіб, а передусім – відданих мирян», – мовив він, звертаючи увагу на те, як в українських релігійних осередках «милосердна любов стала конкретною формою надії».

ОЧИЩЕННЯ ПАМ'ЯТІ

І йдеться не лише про гуманітарну надзвичайну ситуацію, але й про духовну нагальність, виклик допомагати людям не впасти в ненависть. «Християнська надія завжди спрямована до примирення та вимагає серйозного та тривалого шляху істини, зцілення пам'яті», – сказав Державний Секретар Святого Престолу, нагадуючи повчання Папи Франциска з енцикліки «*Fratelli tutti*» про те, що мир неможливий без пам'яті, а примирення можливе лише там, де є правда та прощення. Таким чином, «теологія надії може розвиватися також як теологія примирення, як дорога очищення пам'яті та відкритості на іншого», теологія, «відправною точкою якої є не книжки, а обличчя».

СВІДЧЕННЯ ГІДНОСТІ

За словами кардинала Пароліна, якщо подивитися на історію України, то бачимо історію народу, який завжди вмів підвестися після випробування. «Його культура, його віра, його духовна традиція є живим свідченням сили надії. Сьогодні, як ніколи, світ дивиться на Україну не лише як на зранену і скривджену націю, але як на народ, який у стражданнях продовжує свідчити про гідність людської особи, цінність свободи і любов до батьківщини», – сказав він, наголошуючи, що це свідчення є викликом для всіх, і що «не можемо залишатися пасивними глядачами, бо християнська надія – місіонерська». «Надія – це дар, яким треба ділитися. І той, хто надіється, ніколи не робить це наодинці. Україна може запропонувати вселенському богослов'ю нову граматику надії, граматику, народжену християнським Сходом, яка живиться літургією, проходить через пам'ять про знаки і виражається у щоденній вірності народу Господу», – підкреслив доповідач.

МАРІЙСЬКИЙ ВИМІР НАДІЇ

На завершення кардинал Паролін також звернув увагу на те, що в українській духовності важливе місце займає Пресвята Богородиця. За його словами, образ Оранти з собору Святої Софії в Києві – «одне з найпромовистіших зображень надії, яка не втомлюється молитися: піднесені руки, зосереджене обличчя, непорушна в часі постава».

«Марія заступається. Марія оберігає. Марія – це вірна присутність. І під час війни до Неї вдавалися тисячі українських родин. У Неї вони знаходили розраду, захист і силу. Паломництва до Марійських святинь, ікони, привезені до місць бойових дій, Марійські пісні, що передаються з покоління в покоління. Все це є духовною спадщиною, а також богословським скарбом. Марійське богослов'я надії вчить нас, що надію не викрикують, а шепочуть. Вона є не завоюванням, а довірою. Марія пропонує не вирішення, а Себе. І саме в цьому життєво важливому жесті готовності вона стає Матір'ю надії», – сказав Державний Секретар Святого Престолу.

о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ, [«Новини Ватикану»](#);
Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

ТОЙ, ХТО «МАЛЮЄ ВОГНЕМ». Богдан Пилипів – про подарунок Папі, втрату на війні сина й портрет Трампа

27.05.2025 р.

Прикарпатець Богдан Пилипів займається графікою вогнем на дерев'яних площинах упродовж 15 років. Серед робіт митця – ікони, портрети світових лідерів та знаменитостей, а також картини про війну з філософським підтекстом. Одну з них Глава УГКЦ Святослав Шевчук подарував Папі Леву XIV, про що художник й не здогадувався.

Чому обрав пірографію, кого з портретів політиків творив найдовше та як на його творчість вплинула загибель сина на війні – у відео.

Джерело: «Суспільне», Івано-Франківськ

ПРО ЦЕНТРАЛЬНЕ МІСЦЕ УКРАЇНИ В ПИТАННІ БЕЗПЕКИ КОНТИНЕНТУ Й СВІТУ

08.05.2025 р.

Данило Лубківський: Відшумів Київський Безпековий Форум [[Kyiv Security Forum](#)]. Здається, він став найбільшим і, певно, найбільш динамічним з усіх попередніх сімнадцяти. На Форумі було багато важливих подій та цікавих поворотів, які, впевнений, привернули увагу багатьох політиків, дипломатів, експертів і всіх зацікавлених глядачів. Центральне ж значення, як на мене, мали кілька виступів. Серед них – звернення **Тімоті Снайдера**, яке він спеціально записав для КБФ з нагоди 8 травня. Хочу поділитися цим текстом, який варто прочитати і поширювати зараз та в майбутньому.

Тімоті Снайдер для Київського Безпекового Форуму, 8 травня 2025 року:

Радий можливості звернутися до Безпекового Форуму про центральне місце України в питанні безпеки континенту й світу. Хочу розповісти про історію, зокрема, про історію Другої світової війни. Але дозвольте почати з більш загального твердження: що ця територія – територія на північ від Чорного моря – була критично важливою для питань безпеки не лише в минулому столітті, але й буквально останні кілька тисячоліть. Ця територія мала вирішальне значення для всіх основних цивілізацій, що виникли навколо Євразії. Тому, коли ми говоримо про центральне місце України в 2025 році, природно, що ми звертаємося до історії 1945-го, але географічне положення, специфічний набір ресурсів і динамізм цього регіону робили його критично важливим набагато раніше.

Ми пам'ятаємо про Другу світову війну. Але те, що люди часто забувають про Другу світову, – це центральне місце України в ній. У Європі причиною Другої світової війни була саме боротьба за Україну. Після Першої світової територія України – або більша її частина – відійшла до Радянського Союзу. Україна була абсолютно ключовою для тієї версії модернізації, яку Сталін прагнув здійснити за допомогою п'ятирічного плану та колективізації сільського господарства.

Гітлер та інші німецькі лідери спостерігали за цим експериментом. Вони добре знали про родючість українських чорноземів, і їхня основна ідея полягала в тому, що вони могли б опанувати ту саму територію, яку намагався опанувати Сталін.

Коли Німеччина напала на Радянський Союз у 1941 році, що є однією з головних подій Другої світової, основною воєнною ціллю німців був саме контроль над Україною. І, звичайно, це бажання контролювати Україну і все, що з нього випливало, також має прямий зв'язок практично з усім іншим, про що ми думаємо, коли говоримо про Другу світову. Не лише бойові дії, не лише

східний фронт, але й Голокост, смерті від голоду радянських військовополонених та решта основних німецьких воєнних злочинів.

Радянський Союз переміг у Другій світовій війні. І, звісно, це те, що ми згадуємо сьогодні. Перемогу Радянського Союзу, перемогу союзників: британців, американців, канадців та інших.

Однак, пам'ятаючи про це, дуже часто забуваємо інше. Так само, як ми забуваємо, що Україна стояла біля витоків війни, ми схильні забувати, що українські солдати були диспропорційно набагато більше представлені в Червоній армії, яка пройшла Східною Європою. Ми також забуваємо, що цивільне населення України зазнало непропорційно багато жертв серед цивільних втрат, навіть у масштабах Радянського Союзу.

У Другій світовій війні загинуло більше цивільних українців, ніж росіян, не лише у відносному, але й в абсолютному вимірі. У Східній Європі серед цивільних жертв Другої світової найбільше постраждали євреї, білоруси, українці, за ними йдуть росіяни і поляки.

Все це важливо, адже ми повинні встановити для себе правильні орієнтири для зв'язку пам'яті.

У той час, як пам'ятаємо про це, знайдуться інші, – хто намагатиметься зрозуміти війну та її річницю по-іншому. У Росії, в Кремлі, є люди, які хотіли б використати Другу світову не як нагоду нагадати, що не так з фашизмом, а як привід, щоб відновити фашизм. Є й такі, хто вважає німецьке вторгнення 1941 року причиною, чому можна вважати виправданим вторгнення в Україну в 2022 році, і перед тим – у 2014-му.

Нинішнє російське вторгнення в Україну є причиною для нас пам'ятати про зло Другої світової війни. Це причина пам'ятати про центральне місце України. Це причина згадати про боротьбу за ресурси. Це привід згадати історію ідеологічної брехні, яка оточувала як те, так і це вторгнення.

Та є й позитивний бік. Важливо розуміти, що зараз у нас є можливість, якої раніше ніколи не було. Враховуючи, що Україна відігравала центральну роль у безпеці регіону не лише тепер чи у минулому столітті, а набагато довше, – ми повинні розглядати суверенітет української держави та здатність українців захищати себе як можливість закласти ще один наріжний камінь європейського проекту.

Зараз ми маємо європейський проєкт, якому загрожують з усіх боків, але який тримається і повинен мати світле майбутнє. Але це світле майбутнє надзвичайно тісно пов'язане з існуванням цього українського наріжного каменю.

Тому переконаний: коли ми міркуємо про Європу і ширший регіон, виклик, який стоїть перед нами, полягає в тому, аби європейці зробили все необхідне, щоб допомогти Україні гарантувати свою безпеку. Це може нарешті поставити крапку в цьому довгому змаганні за Україну. Це необхідно, і ми бачимо, чому. Та крім цього, врешті-решт, це може зробити Європу безпечною.

A man with a beard, wearing a black hoodie, stands in the center of the frame. Behind him is a large, multi-story building that appears to be in ruins, with many windows missing and structural damage visible. There are trees and some debris in the foreground and background, suggesting an urban environment affected by conflict.

ТАРАС БУКРЕЄВ, БРАНЕЦЬ ТРЬОХ РОСІЙСЬКИХ КАТІВЕНЬ

11.01.2024 р.

Кандидат історичних наук, 33-річний херсонець Тарас Букреєв 201 добу провів «на підвалах» ФСБ. Ще 276 днів перебував на ТОТ Херсонщини в Чаплинці, куди його вивезли з Херсона російські агресори разом з іншими викраденими цивільними. Наприкінці минулого року чоловікові вдалося вибратися на підконтрольну Україні територію. Ми розмовляємо з Тарасом Букреєвим про обставини його викрадення, утримання бранців та про те, як виживають люди в окупації.

ПІД ЧАС ЗАТРИМАННЯ РОСІЯНИ БИЛИ ДО ВТРАТИ СВІДОМОСТІ

- Ви розмістили у фейсбуці 6 січня допис про своє повернення і про те, що з вами відбувалося в полоні. Потім це повідомлення зникло. Я спершу подумала, що ви його видалили через якісь причини...

Тарас Букреєв: Мій пост прибрав Фейсбук «через мову ворожнечі», – вони це так називають.

- Що спонукало вас лишитися в Херсоні, коли його окупували?

Т. Букреєв: У місті залишалися мої батьки. Як викладач Херсонського вищого професійного училища сервісу та дизайну, я також відповідав за своїх учнів. У нас в гуртожитку жили діти з області і треба було подбати і про їхню безпеку, і про харчування. З перших днів також волонтерив з «Котиками-патріотиками». А ще співпрацював з українськими військовими структурами. Десь від початку літа мною зацікавилися росіяни.

Приходили до батьків з обшуками, відтоді я почав змінювати місце проживання.

► У пості, про який згадала, ви описували своє затримання – це було біля кав'ярні.

Т. Букрєєв: Так, 4 вересня 2022 року мене затримали близько 11-ї години в районі річпорту, коли я вийшов з кав'ярні з другом. Його прізвище не буду називати, йдеться про відому в Херсоні людину, тепер він, за попередніми даними, перебуває у Ростові в СІЗО. Затримували росгвардійці. До нас підїхали дві тоновані машини, звідки вискочили росіяни і почали нас бити прикладами, ногами. Били до втрати свідомості. Далі пригадую запах нашатирного спирту: вони мене повернули до тями, бо їм треба було провести обшук за адресою, де я востаннє проживав. Цієї адреси вони не знали.

► Як вони на вас вийшли, маєте припущення?

Т. Букрєєв: Є різні версії, зокрема і в правоохоронців. Найімовірніше, росіяни «вели» мене кілька днів по можливих місцях перебування. Звичайно, я враховував усі рекомендації для особистої безпеки, змінював номери телефонів і самі телефони. Деякі хлопці, які проходили через ізолятор на Теплоенергетиків [ізолятор тимчасового тримання у Херсоні, який росіяни перетворили на катівню, – ред.], що виходили звідти і виїжджали влітку 2022-го року на підконтрольну територію, розповідали, що мною цікавилися, шукали. Росіяни казали про «екстремістську, терористичну діяльність». Тому я розумів, що є в їхніх орієнтуваннях.

СПАЛИ НА ПРОСТИРАДЛАХ НА БЕТОННІЙ ПІДЛОЗІ

► Що відбувалося після вашого викрадення?

Т. Букрєєв: Одразу був обшук «за адресою». Хоча фактично це було пограбування, тому що вони забрали золото, телевізор – усе вичистили з квартири. Після цього відвезли на Теплоенергетиків. Щоб нічого не бачив, одягли шапку, перемотали голову скотчем. З цього моменту – з 4 вересня до 20 жовтня 2022 року – я там перебував у 13-й камері.

Постійні допити відбувалися. Камера була розрахована на трьох, але нас утримували увісьмох. На всіх місць не вистачало, старшим людям або тим, які мали хвороби, ми віддали місця на шконках [ліжка у виправному закладі, – ред.], вони були без матраців. Усі інші спали взагалі на простирадлах на бетонній підлозі. Такі умови були.

► Як відбувалися допити?

Т. Букрєєв: Спочатку вони обрали стратегію «нормального», якщо так можна сказати, спілкування. Запитували, кого я знаю з тих, хто їх цікавив. Їхній інтерес спричинювала певна група людей з-поміж колишніх і чинних правоохоронців, військовослужбовців. А вже коли зрозуміли, що я йду «у відмову», коли я сказав, що нічого не знаю, що мене випадково затримали, – після цього почалися побиття. Пістолет до скроні приставляли, погрожували розстрілом. Так тривало з якоюсь періодичністю тижнів два. Після цього вони заявили, що їх уже нічого не цікавить, бо вони, мовляв, від інших дізналися, що треба було.

На якийсь час я перестав їх цікавити. А в жовтні 2022-го вони почали обробляти мене, пропонуючи різні посади, зокрема викладачем в окупаційному «педагогічному університеті», який вони створювали. А далі нас вивезли у Голу Пристань [місто на тимчасово окупованому лівобережжі Херсонщини, – ред.]. Нас везли автозаком, ще кількох людей окремо доправили. Із 20 жовтня я десять днів перебував у Голій Пристані.

Там умови, в принципі, такі ж, як у Херсоні: бетонна підлога, три шконки, у камері нас – десятеро. Єдиним плюсом у Голій Пристані було те, що вперше дозволили прогулянки, вперше побачив там сонячне світло, зміг подихати свіжим повітрям. І хоч ми і були відірвані від новин, сиділи в камері ті самі люди, які проходили по тих самих справах, але там усі зрозуміли, що в них щось «не клеїться» [Херсон був визволений 11 листопада 2022 року, – ред.]. А вже після Голої Пристані нас етапували до Чаплинки [населений пункт на тимчасово окупованому лівобережжі, ближче до адмінмежі з ТОТ АР Крим, – ред.]. І там я перебував доти, поки росіяни мене не випустили.

Чаплинка – там нелюдські умови перебування. Це підвальне приміщення колишнього ізолятора, який закрили ще в 90-ті роки минулого століття. Нам принесли розвалені ліжка – п'ять штук на десятьох. У таких умовах нас утримували п'ять місяців. Більшість, зокрема й мене, там просто тримали. Кілька разів викликали на допит для уточнення якихось моментів. Це було незадовго до того, як мене відпустили.

Думаю, спрацювало те, що у них відбулась ротація. Ніхто вже не хотів нами займатися, ФСБ перекидало на інші структури. Для нас ці їхні назви були незрозумілі. Потім я дізнався, що більшість з нас, зокрема мене, перекидали на їхній так званий центр протидії екстремізму, потім – на тимчасове управління поліції. Це – так звані російські сили, які вони відправляють на окуповані території «вести слідчі дії». Ротації, зміна структур, які нами займалися, допомогли частині з нас вийти. Вони не могли нічого довести і вже просто тримали нас, беручи «ізмором». Більша частина тих, з ким я був у камері, сиділи без допитів. Двом людям з моєї камери вони все ж інкримінували справи, їх кудись повезли. Один, наскільки я знаю, перебуває у Скадовську, другий – на території Криму чи в Ростові. Інших хлопців з нашої камери відпустили.

► **Ви згадували в соцмережах про тортури електрострумом. На якому етапі це було?**

Т. Букрєєв: Катування, моральний тиск, фізичний, маніпуляції – це все херсонський ізолятор. Цим займалися опери від ФСБ та місцеві охоронці. От вони й катували. У Гопрах [Голій Пристані, – ред.] не катували, ми там пересиджували десять днів, поки вони визначалися, куди нас далі везти. А в Чаплинці фізичний тиск чинили, але більше – не під час допиту, а коли комусь з конвойних хотілося показати, хто головний.

► **Як годували?**

Т. Букрєєв: У Херсоні не вистачало порцій – їх завжди було менше, ніж людей у камері, але годували тричі на день. А в Чаплинці вже був жах, тому що годували один-два рази на день, порції були смішні. Якось нам сказали конвойні, що, мовляв, росгвардія з нами зараз поділиться пельменями. Щоб ви розуміли, вийшло по два пельмені на людину – навіть такі бували в нас порції. Потім уже місцеві мешканці, родичі затриманих (а серед тих, хто сидів «на підвалі», були й місцеві) почали продукти приносити, щоб нас підгодувати. Два місяці фактично нас ні на який баланс не ставили. Перебивалися ми передачами, які приносили небайдужі. [...]

КОЛИ ПОКАЗУЄШ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНСЬКИЙ ПАСПОРТ, ПОЧИНАЮТЬСЯ ПРОБЛЕМИ

► **Вас, мешканця Херсона, випустили на тимчасово окупованій території в Чаплинці, що далеко від дому. Як ви там жили, поки не виїхали на підконтрольну територію?**

Т. Букрєєв: Росіяни мене відпустили 23 березня 2023 року. Але одразу в мене не було змоги звідти виїхати, зокрема через проблеми з документами. Щодо виживання, то місцеві нам, таким бранцям, допомагали і з житлом, і з іншим. Я був не перший і не єдиний, хто вийшов без нічого. Ну, і ми відновлювали інтернет-банкінг, небайдужі люди з підконтрольної Україні території надсилали нам на картки гроші. Це – цілий бізнес на окупованій території: там є міняли, ми перекидали їм гривні, а вони віддавали, правда, за неадекватним курсом в рублях. Проте була можливість купити продукти,

одяг, телефони. Адже коли ми вийшли з підвалу, росіяни нам нічого не повернули, не було й телефонів.

Перша світлина на підконтрольній Україні території у грудні 2023 року

► **Ви – історик, чи не починали окупанти з вами розмови на історичні теми, чи не провокували вас на дискусію?**

Т. Букрєєв: Це було постійно. Найбільший інтерес до нашої історії виявляли охоронці в Чаплинці. Там був «начальник райотдела» з Донеччини, колаборант, з 2014-го працював на них. То він любив казати, що Україна – «вигадана держава». Ми розуміли, що він починав ці розмови не тому, що хотів подискутувати, а тому, що прагнув зайвий раз спровокувати. Сперечатися – це додатковий фізичний тиск. Охоронцям там було нудно.

► **Як ви вибиралися?**

Т. Букрєєв: Усього розповідати не можу, бо людям ще, можливо, доведеться повторювати мій шлях. Виїзд був запланований. Я виїхав з окупованої території через Росію 15 грудня 2023 року. Вже вночі з 16 на 17 грудня переходив по гуманітарному коридору кордон між Білгородською і Сумською областями. До того як мав виїжджати, зв'язався з нашою стороною, мене там уже зустрічали. Виїзд був на свій страх і ризик – могли і не випустити. Коли все вдалося, одразу відвідав своїх батьків, але в перші два тижні максимально обмежив публічний простір задля безпеки інших людей, які вибиралися слідом за мною. Тому для багатьох знайомих стало несподіванкою, що я вже тут.

Чоловіки, з якими Тарас Букрєєв перебував у катівнях. Світлини відзнято вже після звільнення.

► Які настрої людей в окупації, як вони виживають?

Т. Букрєєв: Скажу, що люди там – героїчні. Звісно, тепер не можу називати імена та сферу їхньої діяльності. Так, вони вимушені брати російські паспорти, тому що вибору немає. Навіть змушені переоформлювати бізнес місцевого масштабу, але це – спосіб для виживання і для них самих, і для інших людей. Але вони залишаються проукраїнськими. Допомогали нам, бранцям, які виходили, і продуктами, і житлом, і коштами, і одягом. У Чаплинці доволі багато людей, які не виїжджають через різні причини, а чекають на визволення... На той момент, коли я виїжджав, велика кількість людей все ще не брали російські паспорти, хоча через це у них постійно виникають труднощі. Бо якщо тебе зупиняють і ти показуєш український паспорт, починаються проблеми. Тому що тиск такий, що або ти маєш взяти паспорт, або їдь звідси. А будь-які заперечення, що це – твій дім, можуть закінчитися підвалом.

► Тепер ви – на Миколаївщині. Як влаштувалися?

Т. Букрєєв: Займаюся своїм здоров'ям – і фізичним, і моральним. Треба закінчити всі процедурні моменти, адже важливо допомогти слідству щодо інших українських бранців.

Ірина Староселець, [«Укрінформ»](#); світлини 1, 2 Надії Круглікової;
світлини 3, 4, 5 khersontv.com

Запрошення

Ювілей УГКЦ: БЛАЖЕННІШИЙ СВЯТОСЛАВ ЗАПРОШУЄ ВІРНИХ ДО ВАТИКАНУ НА ПАЛОМНИЦТВО

02.06.2025 р.

28 червня 2025 року у Ватикані відбудеться особлива подія ювілейного року – паломництво Української Греко-Католицької Церкви до гробу святого апостола Петра. Це – паломництво, яке відбудеться в межах оголошеного Папою Франциском Ювілейного 2025 Року надії, стане історичним моментом для всієї нашої Церкви.

У суботу, 28 червня, о 13:00

за римським часом, у базиліці Святого

Петра відбудеться Архиерейська Божественна Літургія в українсько-візантійському обряді. У ній візьмуть участь усі єпископи УГКЦ з усього світу на чолі із Блаженнішим Святославом, які опісля розпочнуть у Римі засідання Синоду Єпископів УГКЦ.

Це паломництво стане можливістю засвідчити єдність нашої Церкви, яка сьогодні є глобальною спільнотою. Як зазначив Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав у програмі «Відкрита Церква», до Риму вже готуються їхати численні паломники з Канади, США, Бразилії, Аргентини, Австралії та країн Західної Європи. Через об'єктивні труднощі, спричинені війсьним станом в Україні, не всі охочі зможуть бути фізично присутніми. Однак усі вірні матимуть змогу єднатися в молитві завдяки прямій трансляції «Живого телебачення».

Блаженніший Святослав також повідомив, що звернувся з особистим запрошенням до Папи Лева XIV, щоби Святіший Отець привітав паломників УГКЦ у день прощі. Папа отримав офіційне письмове запрошення, і наша Церква з надією очікує на його присутність.

«Запрошую всіх наших вірних, хто має можливість, узяти участь у цьому паломництві. Підготуйтеся до нього духовно – через сповідь, молитву та піст. Особливим знаком цієї прощі стане можливість пройти через відчинені Святі двері в базиліці Святого Петра й отримати повний відпуст, – закликав Блаженніший Святослав. — Навіть у Ватикані мають побачити, що разом нас багато і нас не подолати. Ми – найбільша Східна Католицька Церква, глобальна Церква, яка об'єднує багатомільйонну українську громаду по всьому світі. До всіх наших вірних скеровую запрошення – прийдіть і подивіться».

Детальну інформацію щодо участі, реєстрації та логістики можна отримати в єпархіях УГКЦ, а також в оргкомітеті та [сайті](#) Ювілейного року УГКЦ.

Департамент інформації УГКЦ

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

Автор: Олександр Малаховський

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потрібі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetskyi

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5